

Ἡ λέξη ἀνάθεμα καί ἡ σημασία της. Ὑπό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου (Μαξίμοβιτς)

Δημοσιεύτηκε στις Κυριακή, 05 Μαρτίου 2017 19:47 | Γράφτηκε από τον/την dominique |

 Share 96 Tweet 8 Email 3 Share 154

Αξιολόγηση Χρήστη: / 0

Χειρότερο Καλύτερο

Αξιολόγηση

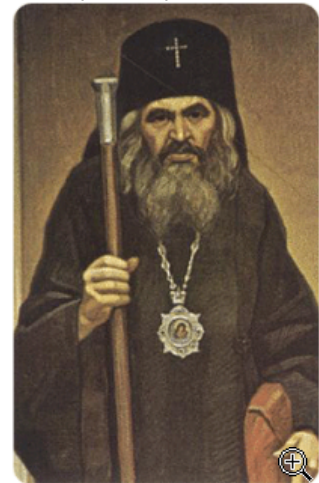
Ἡ λέξη ἀνάθεμα καί ἡ σημασία της

ὑπό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου (Μαξίμοβιτς),

Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σάν Φρανσίσκο

Ἡ ἑλληνική λέξη ἀνάθεμα, ἀποτελεῖται ἀπό δύο λέξεις: τήν **ἀνά**, πού εἶναι μία πρόθεση ἡ ὁποία δεικνύει κίνηση πρὸς τὰ ἄνω, καί τὸ **θέμα**, πού σημαίνει ἓνα ξεχωριστό τμήμα ἀπὸ κάτι. Στὴ στρατιωτικὴ ὀρολογία **θέμα** σήμαινε ἓνα ἀπόσπασμα· στὴν πολιτικὴ διακυβέρνηση, **θέμα** σήμαινε μία ἐπαρχία. Τώρα χρησιμοποιοῦμε τὴ λέξη «theme», πού προέρχεται ἀπὸ τὸ **θέμα**, γιὰ νὰ σημάνουμε μία συγκεκριμένη ἐνασχόληση [topic] μιᾶς γραπτῆς καί διανοητικῆς ἐργασίας.

Κυριολεκτικῶς τὸ **ἀνάθεμα** σημαίνει τὴν ἀνύψωση κάποιου ξεχωριστοῦ πράγματος. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη αὐτὴ ἡ ἔκφραση ἐχρησιμοποιεῖτο ἐξ ἴσου σὲ ἀναφορὰ πρὸς αὐτὸ πού ἦταν ἀποξενωμένο ἐξαιτίας ἀμαρτωλότητος, ἀλλὰ παρομοίως καί πρὸς αὐτὸ πού ἦταν ἀφιερωμένο στό Θεό. Στὴν Καινὴ Διαθήκη, στά κείμενα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου χρησιμοποιεῖται ἀπαξ σὲ συνδυασμό μέ **τόμαράν ἀθᾶ**, πού σημαίνει τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου. Ὁ συνδυασμός αὐτῶν τῶν λέξεων σημαίνει χωρισμό μέχρι τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου· μέ ἄλλες λέξεις - τὸ νὰ παραδοθεῖ κάποιος [ὡς ὑπόλογος] σὲ Αὐτόν (Α΄ Κορ. 16, 22).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χρησιμοποιεῖ τὸ **ἀνάθεμα** σὲ ἄλλο μέρος χωρίς τὴν προσθήκη τοῦ **μαράν ἀθᾶ** (Γαλ. 1, 8-9). Ἐδῶ τὸ **ἀνάθεμα** ἐκφωνεῖται ἐναντίον τῆς διαστρεβλώσεως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ὅπως αὐτὸ κηρυσσόταν ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ ποιόν θὰ μπορούσε αὐτὴ [ἡ διαστρέβλωση] νὰ διαπράττεται, εἴτε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἀπόστολο εἴτε ἀπὸ ἄγγελο ἐξ οὐρανοῦ. Σὲ αὐτὴν τὴν ἴδια ἔκφραση ἐπίσης ὑπονοεῖται: «Ἄς κατακρίνει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος», διότι ποιὸς ἄλλος μπορεῖ νὰ κατακρίνει τοὺς ἄγγελους;

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος στὴν Ἀποκάλυψη (22, 3) λέγει ὅτι στὴ Νέα Ἱερουσαλήμ δέν θὰ ὑπάρχει **ἀνάθεμα**· αὐτὸ μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ μέ δύο τρόπους, δίνοντας στὴ λέξη **ἀνάθεμα** καί τὰ δύο νοήματα: 1) δέν θὰ ὑπάρχει καμμία ἀνύψωση στὴν κρίση τοῦ Θεοῦ, διότι αὐτὴ ἡ κρίση ἔχει ἤδη ἔλθει εἰς πέρας· 2) δέν θὰ ὑπάρχει καμμία ἰδιαίτερη ἀφιέρωση στόν Θεό, διότι ὅλα τὰ πράγματα θὰ εἶναι τὰ ἱερά πράγματα τοῦ Θεοῦ, ἀκριβῶς ὅπως τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ φωτίζει τοὺς πάντες (Ἀπ. 21, 23).

Στά πρακτικὰ τῶν Συνόδων καί τὴν περαιτέρω πορεία τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἡ λέξη **ἀνάθεμα** κατέληξε νὰ σημαίνει τέλειο διαχωρισμό ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. «Ἡ Καθολικὴ καί Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἀναθεματίζει», «ἀνάθεμα οὗτος ἔστω», ἢ «ἀνάθεμα τοῦτο ἔστω», σημαίνει τελεία ἀπόσχιση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἀντιθέτως, σὲ περιπτώσεις «διαχωρισμοῦ ἀπὸ τὴν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας» καί ἄλλων ἐπιτιμίων ἢ κανόνων μετανοίας ἐφαρμοσμένων σὲ ἓνα πρόσωπο, τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο παρέμενε μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἂν καί ἦταν περιορισμένη ἢ συμμετοχὴ του στὴν πλήρη χάριτος ζωὴ Τῆς. Παρά ταῦτα, αὐτοὶ πού παρεδίδοντο σὲ **ἀνάθεμα** ἀπεσχίζονταν τελείως ἀπὸ Αὐτὴν, μέχρι τὴ μετάνοιά τους. Ἡ ἐπί γῆς Ἐκκλησία συνειδητοποιώντας, ἐν ὄψει τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης καί σκληροκαρδίας τους, ὅτι δέν μπορεῖ νὰ κάνει τίποτε γιὰ τὴ σωτηρία τους, τοὺς ἀνυψώνει στὴν κρίση τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ κρίση εἶναι ἐλεήμων πάνω στους μετανοοῦντες ἀμαρτωλούς, ἀλλὰ φοβερὴ πρὸς τοὺς πείσιμονες ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ. «Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος ... καί γάρ ὁ Θεός ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων» (Ἑβρ. 10, 31. 12, 29).

Τὸ **ἀνάθεμα** δέν εἶναι τελεία καταδίκη: μέχρι τὸν θάνατο εἶναι δυνατὴ ἡ μετάνοια. Τὸ **ἀνάθεμα** δέν εἶναι φοβερό ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία εὐχεται συμφορές γιὰ ὅποιονδήποτε ἢ ἐπειδὴ ὁ Θεός ἐπιδίδκει τὴν καταδίκη του. Ἐπιθυμοῦν [ὁ Θεός καί ἡ Ἐκκλησία] νὰ σωθοῦν ὅλοι. Ἀλλὰ εἶναι φοβερό νὰ ἴσταται κάποιος ἔμπροσθεν τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ σὲ κατάσταση ἀποσκληρυσμένου κακοῦ: τίποτε δέν εἶναι κρυφὸ ἀπὸ Αὐτόν.

«Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· οὗτος Κριτὴς ἐστιν ἐνθυμήσεων καί ἐννοιῶν καρδίας· μηδεὶς εἰσέλθῃ πειράζων τὴν πίστιν τὴν ἀμόμητον, ἀλλ' ἐν πραότητι καί φόβῳ Χριστῷ προσέλθωμεν, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καί χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν» (Στιχηρὰ τῶν Ἀποστίχων, Ἑσπερινός τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων).

[Ὅλεξις στίς ἀγκύλες, ὀχιστίς παρενθέσεις, εἶναι προσθήκη τῆς μεταφράσεως]

ΠΗΓΗ (στά ἀγγλικά): Περιοδικό Orthodox Life, 1977, No. 2, σελ. 18

impantokratoros.gr

